

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
Су I – 1 8 /2021
Дана 29.01.2021. године
Београд

Председник Вишег суда у Београду, судија Александар Степановић, након разматрања годишњег извештаја о раду Вишег суда у Београду за 2020.годину, на основу члана 12. Судског пословника, као и Упутства Врховног касационог суда за анализу и израду појединачних програма решавања старих предмета у основним и вишим судовима, а након представљеног Предлога Програма решавања старих предмета за 2021. годину на седници свих судија одржаној дана 27.01.2021. године, дана 29.01.2021. године доноси

ПРОГРАМ РЕШАВАЊА СТАРИХ ПРЕДМЕТА
ЗА 2021. ГОДИНУ

Програм решавања старих предмета у Вишем суду у Београду за 2021.годину (у даљем тексту: Програм) обухвата мере неопходне за хитно окончавање најстаријих судских поступака у свим судским одељењима, утврђивање циљева Програма као што су евидентирање и праћење рада по старости предмета, решавање старих предмета у роковима предвиђеним Програмом, утврђивање неопходних мера за спровођење Програма и дужности судија и запослених, као и све друге мере које се укажу потребним. Програм се састоји из два дела: Анализе остварености циљева из претходног програма решавања старих предмета и Програма решавања старих предмета за текућу годину који обухватају:

I Анализа остварености циљева из Програма решавања старих предмета за 2020. годину:

1. Табеларни приказ броја старих предмета на почетку и на крају извештајног периода од 01.01.2020. – 31.12.2020.године, као и нивоа остварености постављених циљева,
2. Образложење остварених резултата према Програму решавања старих предмета за 2020. годину.

II Програм решавања старих предмета за 2021. годину:

1. Табеларни приказ утврђених циљева за решавање старих предмета,
2. Образложење постављених циљева
3. Мере за спровођење Програма
4. Праћење спровођења програма
5. Мере за спречавање повећања броја старих предмета

III Прелазне одредбе

**Анализа остварености циљева из
Програма решавања старих предмета за 2020. годину:**

1. Табеларни приказ броја старих предмета на почетку и на крају извештајног периода од 01.01.2020. – 31.12.2020.године, као и нивоа остварености постављених циљева

ИЗВЕШТАЈ О НЕРЕШЕНИМ СТАРИМ ПРЕДМЕТИМА ЗА ПЕРИОД 01.01. - 31.12.2020.ГОДИНЕ																			
Материја	Број нерешених предмета (на почетку извештајног периода)	Број старих нерешених предмета (на почетку извештајног периода)					Процент предмета по суду (на почетку извештајног периода)	% старих нерешених предмета у односу на укупан број нерешених предмета (на почетку извештајног периода)	Број старих предмета у раду у току извештајног периода	Број нерешених предмета (на крају извештајног периода)	Број старих нерешених предмета (на крају извештајног периода)					Процент предмета по суду (на крају извештајног периода)	% старих нерешених предмета у односу на укупан број нерешених предмета (на крају извештајног периода)	Циљ на основу Програма (планирани број старих предмета)	Процент испуњености циљева из Програма
		Укупно	2-3 год	3-5 год	5-10 год	преко 10 год					Укупно	2-3 год	3-5 год	5-10 год	преко 10 год				
П	8.051	1.665	1.694	1.005	499	161	309,65	20,68%	3.228	5.855	2.106	1.131	1.261	699	146	225,19	35,97%	2.421	139,03%
П1	472	190	54	107	77	6	18,15	40,25%	257	466	168	57	71	89	8	17,92	36,05%	193	138,52%
П2	155	15	9	10	5		5,96	9,68%	27	129	13	15	9	4		4,96	10,08%	20	207,41%
К	1.181	380	128	157	180	43	84,36	32,18%	543	1.111	363	140	153	156	54	79,36	32,67%	407	132,60%
Кж																			
Кж1	102	19	25	12	6	1	12,75	18,63%	156	152	37	21	29	8		19,00	24,34%	117	305,13%
Гж	27.935	9.680	4.621	5.636	3.329	715	1269,77	34,65%	17.477	37.234	12.458	8.845	7.035	4.612	811	1692,45	33,46%	13.108	114,87%
Гж1	353	256	40	92	125	39	16,05	72,52%	568	264	165	27	62	68	35	12,00	62,50%	426	283,80%
Укупно	38.249	12.205	6.571	7.019	4.221	965	546,41	31,91%	22.256	45.211	15.310	10.236	8.620	5.636	1.054	645,87	33,86%	16.692	124,84%
Укупно сви уписници	43.738	13.015	6.987	7.454	4.536	1.025	433,05	29,76%	25.432	50.788	16.183	10.653	9.051	5.917	1.215	502,85	31,86%	19.074	145,47%

2.Образложење остварених резултата према Програму решавања старих предмета за 2020. годину

Програмом решавања старих предмета у Вишем суду у Београду за 2020. годину утврђен је **циљ** Програма да на крају извештајног периода, односно на дан 31.12.2020.године, у суду остане нерешено укупно **21.024 старих предмета**, имајући у виду да је у Упутству Врховног касационог суда за анализу и израду појединачних програма решавања старих предмета у основним и вишим судовима, предвиђено да се циљеви одређују нумерички, а проценат испуњености циља рачуна у односу на укупан број старих предмета које је суд имао у раду у току извештајног периода и броја старих предмета који је остао нерешен на крају извештајног периода, због чега се приликом утврђивања циља у програму мора узети у обзир и предикција колико ће предмета у свакој материји и укупно постати старо у току текућег извештајног периода.

Циљ за 2020. годину, утврђен је имајући у виду предикцију да ће у 2020. години, у раду бити 28.033 старих предмета, која предикција је постављена узимајући у обзир број нерешених предмета на дан 31.12.2019. године, број старих предмета који ће постати стари у току 2020. године, као и на основу анализе броја предмета који су у току 2018. године и 2019. године примљени у овај суд као стари предмети како би се добила најприближнија процена броја предмета за које се очекује да буду примљени као стари у току 2020. године.

Из приложеног табеларног приказа броја старих предмета на почетку и на крају извештајног периода од 01.01.2020. – 31.12.2020.године, као и нивоа остварености постављених циљева, произилази да је у Вишем суду у Београду **испуњеност циља 145,47%**, уколико се посматрају сви уписници у суду.

Наиме, у периоду од 01.01.2020.-31.12.2020. године, у Вишем суду у Београду у раду је било укупно 25.432 старих предмета, решено је 9.249 старих предмета те је на дан 31.12.2020. године, у овом суду остало нерешено 16.183 старих предмета.

Фактори који су утицали на резултате рада суда су:

а) Повећан прилив предмета у суду

На основу статистичких података¹ из 2016.године, 2017.године, 2018.године, 2019. године и 2020. године, а нарочито упоредном анализом података, утврђено је да је у Вишем суду у Београду у односу на 2016 и 2017. годину, дошло до драстичног увећања прилива предмета, нарочито у Другостепеном грађанском одељењу, док је прилив у Првостепеном грађанском одељењу осетно смањен у односу на претходне године, што је допринело и остваривању циља Програма у далеко већем проценту од очекиваног, док је прилив у Другостепеном грађанском одељењу приближно на нивоу као 2018. године, и незнатно већи у односу на 2019. годину (за око 1.000 предмета), али су резултати такође били врло задовољавајући.

Наиме, у периоду од 01.01.2020. до 31.12.2020.године ванредно је повећан укупан број предмета у раду Вишег суда у Београду, као и број примљених предмета, у односу на 2019, 2018, 2017. и 2016.годину.

Табела 1.

Виши суд у Београду – сва одељења					
Период	1.1.2016.- 31.12.2016.	1.1.2017.- 31.12.2017.	1.1.2018. - 31.12.2018.	1.1.2019. - 31.12.2019.	1.1.2020. - 31.12.2020.
Укупан број предмета у раду	53.460	68.570	120.712	166.172	197.889
Укупан број примљених предмета	32.319	46.624	91.268	124.449	154.151
Укупан број решених предмета	31.515	39.126	78.989	122.434	147.101

Сходно подацима из табеле број предмета у раду у току 2020.године већи је за 270,16% у односу на исти период 2016. године, 188,59% већи у односу на исти период 2017. године, 63,93% већи у односу на исти период 2018. године, а 19,09% већи у односу на исти период 2019. године, док је број примљених предмета за 376,97% повећан у односу на 2016. годину, за 230,63% у односу на 2017. годину, за 68,90% у односу на 2018. годину, а за 23,87% у односу на 2019. годину.

¹ Приликом приказа свих статистичких података, није узет у обзир број предмета у којима су судије поступале по међународним замолницама.

С обзиром на то да је у првостепеном грађанском одељењу у 2020. години, смањен број примљених предмета, као што је приказано у табели 2, омогућено је остваривање постављеног циља Програма решавања старих предмета Вишег суда у Београду за 2020. годину, у проценту већем од 100%, узимајући у обзир све уписнике првостепеног грађанског одељења, па чак и материју „П1“ у којој је једино остало нерешено само 4 стара предмета више него што је планирано.

Табела 2.

Виши суд у Београду – Првостепено грађанско одељење					
Период	1.1.2016.- 31.12.2016.	1.1.2017.- 31.12.2017.	1.1.2018. - 31.12.2018.	1.1.2019. - 31.12.2019.	1.1.2020. - 31.12.2020.
Укупан број примљених предмета	4.193	11.199	22.877	10.168	5.334
Укупан број предмета у раду	8.773	16.147	34.516	24.139	15.995
Укупан број решених предмета	3.825	4.508	20.545	13.476	7.439

У другостепеној грађанској материји, континуирано је повећан прилив нових предмета у односу на 2016. годину и 2017. годину, док је односу на 2018. годину број примљених предмета приближно исти и незнатно повећан у односу на 2019. годину, као што је приказано у табели број 3:

Табела 3.

Виши суд у Београду – Другостепено грађанско одељење					
Период	1.1.2016.- 31.12.2016.	1.1.2017.- 31.12.2017.	1.1.2018. – 31.12.2018.	1.1.2019. – 31.12.2019.	1.1.2020. – 31.12.2020.
Укупан број примљених предмета	14.617	21.471	28.506	27.517	28.842
Укупан број предмета у раду	27.904	35.309	43.307	51.977	58.042
Укупан број решених предмета	14.067	20.486	18.847	22.370	19.570

Сходно подацима из табеле може се закључити да је до 31.12.2020.године, у односу на 2016. годину, примљено 97,32% више предмета, у односу на 2017. годину 34,33%, у односу на 2018. годину 1,18%, у односу на 2019. годину 4,82%, што је незнатно смањење прилива у односу на раније године.

Иако је у Другостепеном грађанском одељењу у 2020. години дошло до стагнације примљених предмета, а који прилив и даље представља драстично повећање броја примљених предмета у односу на претходне године, као што је приказано у табели 3, **циљ Програма решавања старих предмета Вишег суда у Београду за 2020. годину, остварен је у проценту од 143,37%**, узимајући у обзир све уписнике Другостепеног грађанског одељења. Чињеница је да је у неколико претходних година, услед увођења нових надлежности, дошло до драстичног повећања броја примљених предмета и да је нереално велики прилив предмета (нарочито предмета материје Гжи у којима је законом предвиђено хитно поступање у јако кратким роковима) постао стандард. Услед овако великог оптерећења новопримљеним предметима који захтевају хитност у поступању и приоритетно решавање, није било могуће решити већи број старих предмета. Из ових разлога, иако је реализација циљева дефинисаних Програмом решавања старих предмета врло задовољавајућа, у Другостепеном грађанском одељењу Вишег суда у Београду и даље је остао велики број нерешених старих предмета.

У Посебном одељењу за организовани криминал и Одељењу за ратне злочине Вишег суда у Београду у току 2020. године драстично је увећан прилив захтева за издавање уверења:

Виши суд у Београду – Посебно одељење за организовани криминал и Одељење за ратне злочине					
Период	1.1.2016.- 31.12.2016.	1.1.2017.- 31.12.2017.	1.1.2018. – 31.12.2018.	1.1.2019. – 31.12.2019.	1.1.2020. – 31.12.2020.
Укупан број примљених уверења	6.989	6.951	28.040	66.091	83.395

Сходно подацима из табеле може се закључити да је до 31.12.2020.године, у односу на 2016. годину, примљено 1.093,23 више захтева за издавање уверења, у односу на 2017. годину примљено 1.099,76 више захтева, у односу на 2018. годину примљено 197,41 више захтева, док је у односу на 2019. годину примљено 26,18 више захтева.

Поред наведеног, у Посебном одељењу за сузбијање корупције у периоду од 01.01.2020. - 31.12.2020.године примљено је укупно 19.163 захтева за издавање уверења.

б) Број судија у односу на број предмета у суду и структура предмета

Добрим резултатима у погледу остварености циљева из претходног Програма, допринело је и повећање броја судија. Наиме, Одлуком о измени Одлуке о броју судија у судовима Високог савета судства од 26.06.2019. године, а на предлог Вишег суда у Београду, повећан је број судија у Вишем суду у Београду, тако што је одређено да овај суд уместо дотадашњих 100 судија са председником суда, има **112 судија са председником суда**. Разлог истицања овог предлога проистекао је управо из потребе спречавања дугог трајања судских поступака који су најчешће законом предвиђени као хитни, што је за последицу имало сврставање предмета у категорију „старих” у складу са Јединственим програмом решавања старих предмета Врховног касационог суда, а што је све детаљно образложено и у Предлогу Вишег суда у Београду за допуну радног текста Националне стратегије реформе правосуђа за период 2019-2024. године који је инкорпориран и у радни текст Стратегије развоја правосуђа за период 2019-2024. године, а у коме је дата свеобухватна анализа оптерећености рада Вишег суда у Београду, са посебним освртом на грађанско одељење, број предмета и оптерећеност судија у Првостепеном и Другостепеном грађанском одељењу Вишег суда у Београду.

Годишњим распоредом послова у Вишем суду у Београду за 2020. годину, Су I – 2 217/2019 од 28.11.2019. године у судска одељења формирана у овом суду распоређено је укупно 97 (двездесет седам) судија Вишег суда у Београду, са председником суда, имајући у виду да је један судија ослобођен вршења судијске функције за време обављања функције у Високом савету судства, да једној судији мирује радни однос, као и да је 13 (тринаест) судијских места било непопуњено. Поред наведеног, одлуком Високог савета судства, један судија Апелационог суда у Новом Саду и један судија Апелационог суда у Београду, упуњени су на рад у Посебно одељење Вишег суда у Београду.

На седници свих судија одржаној дана 21.01.2020. године у Виши суд у Београду ступило је на судијску функцију 10 нових судија, те је у судским одељењима овог суда од 21.01.2020. године поступало 107 судија. Међутим, у току године, дошло је престанка судијске функције за четворо судија и то тако што је трома судијама због навршетка радног века по сили закона престала судијска функција и то: једном судији дана 04.05.2020. године, једном 12.07.2020. године и једном судији дана 18.11.2020. године, док је један судија преминуо дана 05.09.2020. године. Осим тога, дана 22.12.2020. године у Вишем суду у Београду престао је радни однос за 7 судија које су дана 23.12.2020. године ступиле на судијску функцију у Апелациони суд у Београду. На дан 28.12.2020. године на судијску функцију у овај суд ступило је 9 нових судија, који ће сходно Изменама и допунама годишњег распореда послова за 2021. годину, у овом суду поступати почев од 01.01.2021. године.

Према подацима из Програма за аутоматско вођење предмета, табеларно је приказан у табели 4 просечан број предмета у раду по судији на нивоу целог суда, као и по одељењима, а сходно упутству за попуњавање извештаја о раду суда из Судског пословника, којим је прописано да ако судија у тромесечном периоду није радио 22 радна дана, у шестомесечном 44, а у годишњем 88 радна дана, број његових завршених предмета и његово учешће у укупном броју судија у одељењу изузима се од обрачуна просека у извештајном (посматраном) периоду.

Табела 4.

Период 01.01.2020. – 31.12.2020. године	Број судија	Укупно у раду	Просечно у раду по судији
Виши суд у Београду – цео суд	101	197.889	1.959,30
Првостепено грађанско одељење	26	15.995	615,19
Другостепено грађанско одељење	22	58.042	2.638,27
Одељење за претходни поступак	3	1.314	438
Првостепено кривично одељење	14	2.165	154,64
Другостепено кривично одељење	8	2.761	345,13
Посебно одељење за сузбијање корупције	6	594	99
Одељење за малолетнике	3	2.446	815,33
Посебно одељење за организовани криминал	18	1.604	89,11
Одељење за ратне злочине	7	450	64,29

Драстичан раст броја новопримљених предмета током претходних неколико година у другостепеној грађанској материји у односу на период пре 2016. године, постао је стандард који се неминовно рефлектовао на резултате рада суда као целине. Наиме, огроман прилив предмета, који је између осталог, последица увођења нових надлежности и великог броја тзв. масовних парница пред нижестепеним судовима у „банкарским споровима“ и у споровима по тужбама корисника пензија због мање исплате истих, услед трошкова насталих приликом доставе пензија на кућну адресу, које по изјављеним жалбама долазе на одлучивање пред овај суд, објективно онемогућава судије Другостепеног грађанског одељења да решавају већи број старих предмета. Поред тога, рад судија отежан је и чињеницом да знатан део прилива предмета у Другостепеном грађанском одељењу чине хитни предмети у смислу члана 50. Судског пословника, те с обзиром на то да је опште познато да су судије овог одељења најоптерећеније у односу на остале колеге у истоврсним одељењима осталих виших судова, постоји и знатан број старих предмета који оправдано нису могли да буду раније решени и који су због тога и сами постали хитни, поред чега је узимајући у обзир надлежност овог суда у највећем броју реч о предметима сложене структуре. Имајући у виду да се хитним сматрају и предмети који су стари по иницијалном акту и који су хитни већ у моменту приспећа у суд, као и они који су по својој суштини хитни, већина предмета у Другостепеном грађанском одељењу у Вишем суду у Београду је хитна.

Велики број предмета у раду фактор је који је утицао и на резултате рада судија Вишег суда у Београду које поступају у кривичној материји, посебно имајући у виду сложеност предмета и број притворских предмета у којима је одређен притвор, а који захтевају хитно поступање, те чињеницу да Виши суд у Београду има и посебне надлежности утврђене

Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције и Законом о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине, на основу којих су формирана специјализована одељења: Посебно одељење за организовани криминал и Одељење за ратне злочине и Посебно одељење за сузбијање корупције, као и првостепену надлежност на територији целе Републике Србије за кривичне поступке из области високотехнолошког криминала, која је утврђена Законом о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала, а у којима поступају све судије Првостепеног кривичног одељења, поред чега судије овог одељења поступају и као стални чланови кривичног ванпретресног већа. Такође, од 01.06.2016. године почела је примена Закона о спречавању насиља у породици, те су годишњим распоредом послова формирана већа ради одлучивања у другом степену о жалбама изјављеним против решења првостепених судова у поступку одлучивања о продужавању хитне мере, у чијем саставу су судије Другостепеног кривичног одељења, а све судије кривичних одељења поступају и као чланови већа у предметима у којима је сходно члану 21. став 1. тачка 2. Законика о кривичном поступку предвиђено суђење у већу од двоје судија и троје судија поротника (веће пет).

в) Број судијских помоћника

У Вишем суду у Београду, у највећем делу 2020. године, било је упражњено 25 радних места судијских помоћника (након окончања интерног конкурса за пријем у радни однос на неодређено време, када је крајем фебруара 2020.године, примљено 10 судијских помоћника), у односу на укупан број систематизованих радних места судијских помоћника према важећем Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, што је знатно отежало рад судија у грађанским одељењима, као и у редовним кривичним одељењима суда. Такође, од постојећег броја судијских помоћника, у првој половини 2020.године, 3 судијска помоћника су била одсутна са рада због коришћења права на породилско одсуство и одсуство са рада ради неге детета, једном судијском помоћнику мирује радни однос због именовања на функцију заменика Градског правобраниоца, док се у другој половини претходне календарске године овај број повећао за још 2 судијска помоћника будући да једном од септембра 2020. године мирује радни однос услед коришћења права на неплаћено одсуство и још један судијски помоћник одсутан је са рада због коришћења права на породилско одсуство и одсуство са рада ради неге детета. Такође са укупно 12 извршилаца заснован је радни однос на одређено време због привремено повећаног обима посла, а са 5 извршилаца ради замене привремено одсутног запосленог, међутим, укупан број судијских помоћника у току 2020. године, није био довољан имајући у виду повећање броја судија, те је било немогуће обезбедити да сваки судија има сарадника. Тако, у Првостепеном кривичном одељењу, у претежном делу 2020. године, 6 судија није имало сарадника, у Другостепеном кривичном одељењу 3 судије, у Одељењу за претходни поступак 1 судија, у Одељењу за малолетнике 1 судија, у Посебном одељењу за организовани криминал и Одељењу за ратне злочине 1 судија, у Посебном одељењу за сузбијање корупције 3 судије, у Другостепеном грађанском одељењу 2 судије, док је рад у Првостепеном грађанском одељењу, услед недовољног броја судијских помоћника организован тако да један судијски помоћник ради за двоје судија.

г) Број административних радника

У Вишем суду у Београду, током претежног дела 2020. године, било је упражњено 8 радних места записничара, те је и поред 8 извршилаца, који су на основу сагласности Министарства правде Републике Србије запослени на одређено време због привремено

повећаног обима посла, постојећи број извршилаца на овом радном месту током целе 2020. године био недовољан, из којих разлога је било изузетно тешко организовати свакодневни рад и обезбедити замену записничару када се за тим указивала потреба, имајући у виду број судија и обим посла у Вишем суду у Београду који је најоптерећенији од свих виших судова у Републици Србији.

Број запослених у писарници Вишег суда у Београду у току 2020. године, с обзиром на драстично повећање прилива у другостепеној грађанској материји, такође није био довољан. Наиме, иако је у току 2020. године, а по основу преузимања и пријема у радни однос након спроведеног интерног конкурса, попуњен претежан број до тада упражњених радних места у судској писарници, а по одобрењу Министарства правде Републике Србије радни однос на одређено време због привремено повећаног обима посла заснован са још 20 извршилаца, запослени у писарници другостепеног грађанског одељења су у 2020. години у просеку обрађивали по неколико хиљада предмета.

д) Расположиве просторије

Фактор који је утицао на добре резултате рада Вишег суда у Београду у 2020. години јесте и чињеница да су нови просторни и технички услови у реконструисаном објекту „Палате правде“ допринели ефикасности носилаца правосудних функција. У новој судској згради - „Палати правде“, суђења су започета са динамиком која је омогућена околностима да сваки судија има своју судницу, а чињеница да је судијама на располагању и већи број судница са већим капацитетом, омогућава услове за одржавање суђења са већом динамиком и са краћим роковима заказивања главних претреса и главних расправа, па су сада рокови између заказивања суђења краћи. Међутим, ограничен број судница утицао је на рад Посебног одељења за организовани криминал и Одељења за ратне злочине посебно имајући у виду да суднице у судској згради у Устаничкој улици број 29 располажу опремом за успостављање видеоконференцијске везе због чега овај суд уступа суднице другим судовима на њихов захтев ради пружања међународне правне помоћи.

ђ) Застарела опрема и мањак опреме за рад

Иако је по усељењу у реконструисани објект „Палата правде“ обезбеђен велики број нових рачунара и штампача, будући да је највећи део техничке опреме у Вишем суду у Београду био старији од 16 година, и даље постоје проблеми у раду судских одељења, посебно писарнице и дактилобироа, узроковани недовољним бројем штампача и скенера, имајући у виду да је просечан однос запослених у писарници и броја опреме око 5 запослених на 1 штампач, односно око 12 запослених на 1 скенер. Мањак опреме нарочито отежава и рад запослених у дактилобироу грађанских одељења с обзиром на број предмета који морају да обраде на дневном нивоу.

е) Епидемиолошка ситуација у Републици Србији узрокована ширењем заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-Cov-2

На резултате рада утицала је и чињеница да је у периоду од 15.03.2020. године до 06.05.2020. године у Републици Србији било проглашено ванредно стање због епидемије

заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS–Cov-2, у ком периоду су се, сходно Препорукама Министарства правде и Закључку Високог савета судства број 119-05-132/2020-01 од 18.03.2020. године, исправљеног решењем дана 19.03.2020. године одржавала само суђења која не трпе одлагање, како у кривичној, тако и у грађанској материји. По укидању ванредног стања, било је потребно време како би се нормализовао процес рада и заказивања суђења и у осталим предметима који према Закључку Високог савета судства нису спадали у категорију „хитних“ и у којима се за време ванредног стања нису одржавала суђења. Међутим, околност да је још увек на снази Одлука градоначелника града Београда о проглашењу ванредне ситуације од 03.07.2020. године, одразила се и на рад Вишег суда у Београду, па је у новонасталој ситуацији, поступајући по препорукама надлежних здравствених институција било непоходно организовати функционисање суда тако да се с једне стране спречи ширење заразе међу запосленима и странкама, а с друге стране да се омогући поштовање основних људских права, као што су право на правично суђење у разумном року и право на слободу и безбедност. Како је и поред предузимања свих мера заштите дошло до ширења вируса међу судијама и запослених, исто је довело до неминовности да се суђења и у предметима који спадају у категорију „стarih“ неретко одлажу, као и до проблема у вези са израдом одлука, будући да се велики број запослених током претходног периода налазио у обавезној изолацији.

II

Програм решавања старих предмета за 2021. годину

Разлог доношења Програма решавања старих предмета који обухвата мере за решавање старих предмета је чињеница да је у суду на дан 31.12.2020.године остао велики број нерешених старих предмета.

Судским пословником о Изменама и допунама Судског пословника („Службени гласник РС“ број 43/2019) предвиђена је категоризација старих предмета **према датуму иницијалног акта**, па су стари предмети разврстани у **три** групе:

1. предмети старости од **3 до 5 година**,
2. предмети старости од **5 до 10 година**,
3. предмети старости **преко 10 година**.

Такође, Упутством Врховног касационог суда за анализу и израду појединачних програма решавања старих предмета у основним и вишим судовима је предвиђено да виши судови поред утврђивања циља за укупан број старих предмета у суду, одређују циљ и за број старих предмета у следећим материјама: „П“, „П1“, „П2“, „К“, „Кж“², „Кж1“, „Гж“ и „Гж1“, као и да се циљеви одређују нумерички, а проценат испуњености циља рачуна у односу на

² Виши суд у Београду више пута се обраћао Врховном касационом суду у погледу уписника „Кж“ уз напомену да се у овај уписник у Вишем суду у Београду заводе кривични предмети у којима се одлучује о сукобу надлежности, док се сходно члану 292. Судског пословника у уписник „Кж1“ заводе кривични предмети у којима се по жалби одлучује о првостепеним пресудама, а у уписник „Кж2“ кривични предмети у којима се по жалби одлучује о решењима првостепених судова, али је Виши суд у Београду у Програму решавања старих предмета за 2021. годину приказао материје у свему складу са датим Упутством.

укупан број старих предмета које је суд имао у раду у току извештајног периода и броја старих предмета који је остао нерешен на крају извештајног периода, због чега се приликом утврђивања циља у програму мора узети у обзир и предикција колико ће предмета у свакој материји и укупно постати старо у току текућег извештајног периода.

Виши суд у Београду посебно ће пратити предмете породичних спорова „П2“ и предмете заштите ауторских и сродних права „П4“ у којима је иницијални акт поднет пре 2018.године, односно који су старији од 1 године према датуму иницијалног акта, на основу налога Апелационог суда у Београду Су I – 5 15/15 од 25.12.2015.године.

1. Табеларни приказ утврђених циљева за решавање старих предмета

Образац за формулисање циљева из Програма решавања старих предмета

Материја	Број нерешених предмета (на почетку извештајног периода)	Број старих нерешених предмета (на почетку извештајног периода)					Просечно предмета по судији (на почетку извештајног периода)	% старих нерешених предмета у односу на укупан број нерешених предмета (на почетку извештајног периода)	Циљ на основу Програма (планирани број старих предмета)
		Укупно преко 3 године	2-3 год	3-5 год	5-10 год	преко 10 год			
П	5.855	2.106	1.131	1.261	699	146	225,19	35,97%	2.768
П1	466	168	57	71	89	8	17,92	36,05%	190
П2	129	13	15	9	4		4,96	10,08%	25
К	1.111	363	140	153	156	54	79,36	32,67%	435
Кж									
Кж1	152	37	21	29	8		19,00	24,34%	186
Гж	37.234	12.458	8.845	7.035	4.612	811	1692,45	33,46%	19.318
Гж1	264	165	27	62	68	35	12,00	62,50%	404
Укупно	45.211	15.310	10.236	8.620	5.636	1.054	645,87	33,86%	23.326
Укупно сви уписници	50.788	16.183	10.653	9.051	5.917	1.215	502,85	31,86%	25.611

2. Образложење постављених циљева

а) Параметри узети у обзир приликом постављања циља

Пратећи Смернице ЕУ и прописане индикаторе („време“) који се односе на дужину поступка, односно време које је потребно за решавање поступка, а који се изражавају у данима, тако што се број нерешених предмета на крају године подели са бројем решених предмета у току године, затим помножи са 365, извршена је анализа дужине трајања поступка у 2020. години по материјама у којима је поступао овај суд.

Време потребно за решавање предмета у Вишем суду у Београду током 2020.године по судећим материјама:

Материја	Број дана	Број месеци
К, К-По ₃	523,81	17,17
Кж, Кж1, Кж2	28,46	0,93
Км	141,70	4,65
К-По ₁	286,01	9,38
К-По ₂	1.277,50	41,89
К-По ₄	466,08	15,28
П, П1, П2, П3, П4	441,72	14,48
Гж, Гж1, Гж2, Гж-и	741,24	24,30
Рех	700,29	22,96

Такође, на основу извештаја из Програма за аутоматско вођење предмета извршена је и анализа **просечног временског интервала у којем се заказују рочишта, односно претреси у поступцима пред Вишим судом у Београду:**

Врста предмета	Просечан број дана до првог рочишта	Просечан број дана између рочишта
К	122.52	40.09
КИМ	39.05	27.48
КМ	52.02	44.38
Кпо3	63.00	43.15
Кпо4	68.32	42.98
П	152.65	108.63
П1	141.67	103.26
П2	96.92	79.60
П3	125.77	104.47
П4	155.52	113.24
Ппр-уз	67.00	25.00
Прр 1	145.00	113.50

Врста предмета	Просечан број дана до првог рочишта	Просечан број дана између рочишта
П-уз	73.60	57.08
P5	174.21	129.67
РЕХ	90.23	78.15
Спк	29.22	27.65
СПК-ПО3	32.37	19.30
СПК-ПО4	26.23	27.38
ТОИ	21.00	29.67

Приликом утврђивања циља Програма решавања старих предмета у Вишем суду у Београду за 2021. годину, овај суд као полазни параметар узео је у обзир укупан број нерешених предмета у суду на дан 31.12.2020.године, за цео суд и по материјама прописаним Упутством, као и очекивани прилив предмета у суду, посебно у грађанским одељењима, на основу анализе прилива предмета у 2019. години и 2020. години.

У погледу фактора који су били од утицаја на резултате рада за претходну годину, за највећи део 2021. године, очекивано је да дође стабилизације епидемиолошке ситуације која се неминовно одражава на рад и функционисање суда, као и до извесног побољшања у погледу броја судијских помоћника и административних радника.

Наиме, дана 09.12.2020. године, расписан је јавни конкурс за попуњавање укупно 20 извршилачких радних места, и то 9 радних места судијски помоћник – виши судијски сарадник, 3 радна места судијски помоћник – судијски сарадник, 2 радна места у пријемној канцеларији, експедицији и архиви, 6 радних места записничар, 1 радно место техничар за информационо-техничку подршку и 1 радно место информатичар за аудио-видео подршку, те се очекује да у току 2021. године овај конкурс буде окончан, иако је незахвално прогнозировать датум када ће се ова радна места и коначно попунити, имајући у виду сложену процедуру и дужину трајања изборног поступка.

Даље попуњавање упражњених радних места у многоструком ће зависти од доношења и усвајања кадровског плана за државне органе, уз истовремено објективна ограничења када је у питању евентуално попуњавање упражњених радних места преузимањем државних службеника и намештеника из основних судова, имајући у виду хронични недостатак кадрова у основним судовима, као и велики број извршилаца који се налазе у статусу на одређено време. Такође, како је руководиоца органа у обавези да при одлучивању о пријему извршилаца у радни однос на неодређено време води рачуна о поштовању одредби Закона о буџетском систему и Закона о буџету за 2021. годину, што значи да мора водити рачуна да се не прекорачи лимит буџетских средстава одобрених за плате запослених, у том смислу можда се неће ни испунити услови да се у календарској години повећа број извршилаца.

У погледу броја судија, Годишњим распоредом послова за 2021. годину, са пратећим Изменама и допунама, у судска одељења формирана у овом суду распоређено је укупно 105 судија овог суда, са председником суда. Један судија ослобођен је вршења судијске функције за време обављања функције у Високом савету судства, једној судији мирује радни однос, а 5 судијских места је непопуњено. Такође, Одлукама Високог савета судства, један судија Апелационог суда у Новом Саду и један судија Апелационог суда у Београду, упућени су на рад у Виши суд у Београду. Такође, потребно је имати у виду и да је крајем 2020. године, седам искусних судија ступило на функцију у Апелациони суд у Београду, те да је на свечаној

седници дана 28.12.2020. године на функцију у Виши суд у Београду ступило девет нових судија које ће поступати у судским одељењима почев од 01.01.2021. године, али није очекивано да новоизабране судије пруже истоветан учинак као напред наведене судије којима је престала судијска функција у овом суду, с обзиром на то да ће бити потребно извесно време прилагођавања и уходавања у нове материје и врсте предмета, до постизања њихове пуне ефикасности.

б) Предикација колико ће предмета у свакој материји и укупно постати старо у току текућег извештајног периода

Виши суд у Београду посебно је извршио анализу предикције колико ће предмета у свакој материји и укупно постати старо у току текућег извештајног периода, односно колико се очекује да ће судије овог суда имати старих предмета у раду у току 2021. године, а што је и табеларно приказано.

Материја	Укупан број нерешених предмета на дан 31.12.2020.године	Нерешено старих на дан 31.12.2020.године	Број предмета колико ће постати старих у 2021.години	Примљено старих у 2019. години (стари предмети преко 3 године)	Примљено старих у 2020. години (стари предмети преко 3 године)	Предикција броја примљених старих у 2021. години	Предикција броја старих предмета у раду у 2021.години
П	5.855	2.106	1.131	363	543	453	3.690
П1	466	168	57	34	23	29	254
П2	129	13	15	3	7	5	33
К	1.111	363	140	88	67	78	581
Кж		0				0	
Кж1	152	37	21	204	177	191	249
Гж	37.234	12.458	8.845	4.935	3.974	4.455	25.758
Гж1	264	165	27	389	303	346	538
Укупно	45.211	15.310	10.236	6.016	5.094	5.555	31.101
Укупно сви уписници	50.788	16.183	10.653	7.363	7.262	7.313	34.149

Приликом утврђивања циља Програма Виши суд у Београду извршио је детаљну анализу свих података како би поставио што реалнију предикцију укупног броја старих предмета за који се очекује да ће судије Вишег суда у Београду имати у раду у току 2021. године.

Као полазни параметар узет је број нерешених старих предмета на дан 31.12.2020. године, као и број старих предмета који ће, уколико не буду решени, према датуму

иницијалног акта постати стари у току 2021. године, који подаци су добијени из Програма за аутоматско вођење предмета и приказани су у табели.

Такође, извршена је и упоредна анализа броја предмета који су у току 2019. и 2020. године примљени у суд као стари и процентуално увећање или умањење наведених предмета у претходном периоду како би се добила најприближнија процена броја предмета за које се очекује да буду примљени као стари у току 2021. године, а у обзир је узето и да, сходно Судским пословником о Изменама и допунама Судског пословника („Службени гласник РС“ број 43/2019), предмети старости између 2 и 3 године више не потпадају у категорију старих предмета.

Узимајући у обзир све наведено утврђена је предикција броја старих предмета у раду за 2021. годину, на основу ког броја су постављени циљеви по материјама и за цео суд.

Суд је на основу наведене предикције старих предмета у раду за 2021. годину, затим, броја старих предмета на нивоу целог суда и по материјама које су судије решиле у току 2019. и 2020. године, очекиваног прилива предмета, као и свих других напред наведених параметара који могу бити од утицаја на резултате рада суда, утврдио циљеве Програма решавања старих предмета за 2021. годину.

3. Мере за спровођење Програма

Ради остварења циљева утврђених Програмом, судије и сви запослени у суду (у складу са радним местом и улогом у поступању у предмету и његовом решавању) задужују се да:

Судије:

- у складу са циљевима постављеним овим Програмом, израде појединачне планове решавања најстаријих предмета, водећи рачуна о трајању поступка како према датуму пријема предмета у суд, тако и према датуму подношења иницијалног акта. Судије су дужне да појединачне планове доставе председницима поткомисија за спровођење Програма најкасније до 20.02.2021.године;

- према утврђеном плану, судије које поступају у другом степену припремају предмете, које ће решавати према редоследу пријема, с тим што ће посебан приоритет дати предметима старијим од 5 година према датуму иницијалног акта и предметима који спадају у категорију хитних. Судије које поступају у првом степену приоритет у заказивању дају старим предметима, посебно онима који су старији од 10 година према датуму иницијалног акта, као и хитним предметима, на тај начин што ће 50 % заказаних рочишта за главну расправу/главни претрес, бити у старим предметима, 40 % у хитним односно притворским предметима док ће преосталих 10 % заказаних рочишта бити у осталим предметима;

- рочишта за главну расправу односно главни претрес у предметима у којима поступак траје преко 10 година заказују на 20 до 30 дана, у предметима у којима поступак траје дуже од 5 година на 40 до 60 дана, а у предметима у којима поступак траје дуже од 3 године на 60 до 90 дана. Судије које поступају у предметима породичних спорова (П2) и предметима заштите ауторских и сродних права (П4) у којима је иницијални акт поднет пре 2019.године, имајући у виду законску обавезу нарочитог хитног и хитног поступања, заказиваће рочишта за главну

расправу у интервалима не дужим од 15 дана, на основу налога Апелационог суда у Београду Су I – 5 15/15 од 25.12.2015.године;

- до 15. у месецу доставе председнику суда извештај о свим старим нерешеним предметима у којима рочиште за главну расправу/главни претрес није заказано, уз обавезно образложење разлога због којих исти нису заказани, као и уз обавезно означавање датума последњег главног претреса или рочишта за јавну расправу са напоменом да ли је исто било одржано или не, те уз навођење разлога због којих исто није било одржано;

- у другостепеним поступцима од укупно решених предмета сваког месеца реше 50 % старих предмета, 40 % хитних предмета међу којима су и они који по закону нису хитни, али због врсте одлуке захтевају прекоредно решавање (предмети који су достављени суду ради одлучивања о жалби изјављеној против процесних решења којима се поступак не окончава, решења о надлежности и сл.) и 10 % преосталих предмета;

- по истеку свака три месеца, најкасније до 20. у следећем месецу, достављају председнику поткомисије (односно председнику одељења) извештаје о броју и структури решених старих предмета, о разлозима нерешавања осталих старих предмета и очекиваном датуму решавања, а у најстаријим предметима уз навођење рокова и мера неопходних за окончање поступка. Образложење мора да садржи разлоге о томе због чега предмет није завршен, мере које су предузете да предмет буде завршен у најкраћем року и очекивани датум његовог решавања. **Судије извештаје сачињавају на обрасцима који чине саставни део Програма.** На основу писаних појединачних образложења сваког од судија, председник поткомисије доставља председнику суда извештај о ефикасности предузетих активности, ради предузимања мера које су у надлежности председника суда за решавање старих предмета предвиђених чланом 12. Судског пословника;

- рокове евиденције у старим предметима не одређују у интервалу дужем од 15 дана;
- на корицама предмета у кривичној материји означе датум наступања апсолутне застареле кривичног гоњења.

Уколико председник суда утврди да разлози о томе због чега конкретан стари предмет није завршен нису оправдани, саставиће о томе службену белешку и о истом доставити извештај председнику Врховног касационог суда, председнику Апелационог суда у Београду, Високом савету судства и Министарству правде Републике Србије. Када се то покаже неопходним, председник суда ће издати и наредбу судији да у конкретном старом предмету предузме све мере у складу са законом, за хитно окончање и решавање предмета.

Све судије (осим судија Одељења за малолетнике) ће израђивати и извештај – „Обавештење о трајању поступка“, сходно обавези прописаној чланом 28. Закона о судијама.

Судије Одељења за малолетнике ће обавештавати председника суда сваких месец дана о томе који предмети малолетника нису окончани и о разлозима због којих је по појединим предметима поступак још у току, сходно обавези установљеној чланом 72. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица.

Препоручује се председницима већа у другостепеној кривичној и грађанској материји да организују рад у већу тако што ће преко судијских помоћника обављати припремне радње које се односе на утврђивање да ли новопримљени предмет потпада под неку од категорија старих предмета дефинисаних Програмом решавања старих предмета и захтева приоритетно поступање, као и да ли су испуњене све процесне претпоставке за одлучивање, како би се избегла ситуација да предмет стоји неколико месеци у већу и да се тек када предмет дође на ред за већање, утврди да предмет треба вратити првостепеном суду ради допуне поступка или

да је предмет погрешно додељен у рад судији и треба га пресигнирати на другог судију и слично. Такође, препоручује се председницима већа у другостепеној грађанској материји да у тзв.масовним предметима, организују израду одлука на основу типских образаца.

Управитељ писарнице:

- најкасније до 18.02.2021.године изради спискове старих предмета којима су судије задужене;

- организује рад писарнице тако да сви стари предмети, у складу са чланом 166а Судског пословника буду видно обележени штамбиљима прописаним чланом 345. Судског пословника у левом горњем углу омота списка предмета, ознакама:

предмети старији од 3 године – **СТАРИ ПРЕДМЕТ**,

предмети старији од 5 година – **ХИТНО – СТАРИ ПРЕДМЕТ**,

предмети старији од 10 година – **НАРОЧИТО ХИТНО – СТАРИ ПРЕДМЕТ**;

- у сарадњи са референтима у писарницама и судијским помоћницима редовно води евиденцију о броју старих предмета по судским већима;

- до 15. у месецу председнику суда, а сваког тромесечја и председницима поткомисија, доставља извештај о нерешеним старим предметима означеним по категоријама из Програма, а који су обухваћени циљевима;

- до 15. у месецу председнику суда, а сваког тромесечја и председницима поткомисија, доставља извештај о старим нерешеним предметима означеним у овом Програму у којима рочиште за главну расправу/главни претрес није заказано и у којима одлуке нису урађене у року дужем од 30 дана;

- до 5. у месецу судској управи подноси извештај о предметима у којима одлуке нису урађене у року дужем од 30 дана.

Референти писарница:

- прате нерешене старе предмете, да их означавају ознакама из овог Програма и да о наведеном обавештавају управитеља писарнице;

- између два рочишта за главну расправу/главни претрес проверавају уредност наложене доставе и у случају неуредне доставе о томе благовремено обавесте поступајућег судију.

Записничари – дактилографи:

- до 7. у месецу проверавају да ли су сви стари предмети заказани и о овој чињеници редовно обавештавају поступајућег судију и руководиоца дактилобироа, који је дужан да до 10. у месецу сачини извештај о незаказаним старим предметима, на посебној табели која је саставни део овог Програма и преда га управитељу писарнице.

Запослени у доставној служби :

- врше доставу брже и ефикасније, посебно ако је претходна достава преко поште била неуспешна. На захтев поступајућег судије, председник суда може одобрити коришћење службеног возила ради вршења доставе у старом предмету;

– о проблемима у достави судских писмена благовремено обавештавају поступајуће судије и поступају по налозима судија које им том приликом дају.

Ради успешније доставе повремено ће се одржавати састанци председника одељења и управитеља писарнице, на којима ће се расправљати о евентуалним проблемима и начину њиховог решавања.

Судијски помоћници, судијски приправници:

– помажу судијама код којих су распоређени у изради одлука, припремању предмета за суђење, сачињавају извештаје на обрасцима за појединачне старе предмете, као и за предмете кривичне материје којима прети наступање апсолутне застарелости кривичног гођења;

– у другостепеном кривичном и грађанском одељењу припремају и организују већања, сачињавају извештаје на обрасцима за појединачне старе предмете, као и за предмете кривичне материје којима прети наступање апсолутне застарелости кривичног гођења;

– обављају припремне радње које се односе на утврђивање да ли новопримљени предмет улази у неку од категорија прописаних Програмом решавања старих предмета и захтева приоритетно поступање, као и да ли су испуњене све процесне претпоставке за одлучивање, посебно у другостепеном кривичном и грађанском одељењу.

Статистичар:

– сваког месеца сачињава извештај о предметима обухваћеним овим Програмом, о броју решених предмета и нерешених предмета по групама предвиђеним овим Програмом, као и да сачини извештај о реализацији Програма решавања старих предмета за 2021.годину;

– на крају извештајних периода, за које се прати реализација овог Програма, сачини извештај о времену потребном за решавање предмета према смерницама ЕУ и прописаним индикаторима („време“) који се односе на дужину поступка, односно време које је потребно за решавање поступка, а који се изражавају у данима, тако што се број нерешених предмета на крају године подели са бројем решених предмета у току године, затим помножи са 365.

4. Праћење спровођења Програма

Спровођење Програма прате поткомисије у првостепеном и другостепеном кривичном одељењу, првостепеном и другостепеном грађанском одељењу, одељењу за поступање по захтевима за рехабилитацију, одељењу за претходни поступак, одељењу за малолетнике, Посебном одељењу за организовани криминал, Посебном одељењу за сузбијање корупције и Одељењу за ратне злочине (у даљем тексту: поткомисије) и Комисија за праћење спровођења Програма решавања старих предмета (у даљем тексту: Комисија).

Поткомисију чине: председник одељења, који је уједно и председник поткомисије, још један судија из одељења, двоје судијских помоћника и један референт писарнице, као чланови поткомисије. Састав поткомисије одређује председник поткомисије и **одлуку о формирању поткомисије доставља председнику суда најкасније до 20.02.2021.године.**

Комисију чине: председник суда, заменици председника суда, секретар суда и управитељ писарнице.

Поткомисија тромесечно врши контролу спровођења Програма и то тако што јој судије одељења за које је формирана, достављају на свака три месеца извештаје о поступању у старим предметима, до 20. у следећем месецу. Поткомисија на основу достављених извештаја, сачињава извештај о спровођењу Програма и доставља га Комисији, најкасније до 10. маја, 10. августа, 10. новембра 2021.године, односно 10. фебруара 2022.године.

Поткомисије су дужне и да једном у три месеца, а након пријема извештаја судија, одржавају састанак судија из одељења за које је поткомисија формирана, на којем ће се разматрати предметни извештаји сваког судије понаособ. На састанку ће се утврђивати и активности које је неопходно предузети за смањење броја старих предмета, а посебно ће се размотрити да ли је ради бржег и ефикаснијег решавања старих предмета потребно увести прераспodelу радног времена и прековременог рада за суђење у овим предметима и уколико се оцени да је ова мера неопходна, предлог ће се доставити председнику суда, са записником са састанка.

Комисија за праћење спровођења Програма решавања старих предмета након пријема извештаја поткомисија, разматра достављене извештаје, ради контроле поступања по мерама утврђеним Програмом и ради евентуалне измене или допуне Програма.

5. Мере за спречавање повећања броја старих предмета

Мере које треба спроводити како би се спречило настајање нових старих предмета и смањење броја старих предмета у суду, обухватају следеће поступање судија и запослених у суду:

- Новопримљене предмете референти у писарници одмах ће износити судији који је предметом задужен. Судија ће одмах размотрити испуњеност процесних претпоставки за одлучивање у предмету (надлежност суда, уредност и благовременост тужбе, благовременост, уредност и дозвољеност жалбе и сл.);
- Једном месечно ће се одржавати седнице судских одељења на којима ће се разматрати рад одељења, као и спорна правна питања о којима ће се заузимати правни ставови, што ће допринети бржем одлучивању у предметима;
- На крају сваког месечног извештаја ће се утврдити број нових предмета који су достављени суду и улазе у категорију старих предмета и њихово решавање ће се спроводити и пратити у складу са Програмом;
- На крају сваког шестомесечног извештаја ће се утврдити број нових предмета који по основу датума доставе суду сходно одредбама Законика о кривичном поступку и Закона о парничном поступку улазе у категорију старих предмета и њихово решавање ће се спроводити и пратити сходно Програму;
- У кривичној материји редовно ће се пратити поступање по притворским предметима.

III

Завршне одредбе

Програм решавања старих предмета ступа на снагу даном доношења.

Са садржином Програма упознати све судије и запослене у Вишем суду у Београду.

**ПРЕДСЕДНИК
ВИШЕГ СУДА У БЕОГРАДУ
Судија Александар Степановић**